

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **G. L**, zastoupen Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Ovenecká 78/33, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2017, č. j. OAM-287/ZA-ZA06-HA08-R3-2012, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2018, č. j. 2 Az 67/2017 - 72,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 9. 3. 2018, č. j. 2 Az 67/2017 - 72, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 7. 2017, č. j. OAM-287/ZA-ZA06-HA08-R3-2012, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce, Mgr. Bc. Filipu Schmidtovi, LL.M., advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů ve výši 8.228 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Žalobci **se** náhrada nákladů soudního řízení **nepřiznává.**

V. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů soudního řízení.

Odůvodnění:

I.
Vymezení věci

[1] Žalobce požádal dne 1. 10. 2012 o udělení mezinárodní ochrany dle § 10 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Nejdříve žalovaný rozhodl ve věci dne 26. 10. 2012 tak, že žádost zamítl jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu, neboť žalobce neprokázal, že stát, ze kterého přichází, nelze považovat za bezpečnou zemi původu.

[2] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 10. 10. 2013, č. j. 4 Az 17/2012 - 71, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Kasační stížnost žalovaného soud odmítl pro nepřijatelnost usnesením ze dne 14. 3. 2015, č. j. 5 Azs 23/2013 - 19. Následně žalovaný rozhodl dne 9. 2. 2015 o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli dle § 12 až 14 zákona o azylu. Městský soud žalobu proti druhému rozhodnutí zamítl rozsudkem ze dne 10. 11. 2015, č. j. 4 Az 7/2015 - 84. Na základě kasační stížnosti žalobce Nejvyšší správní soud druhý rozsudek městského soudu i druhé rozhodnutí žalovaného zrušil (rozsudek ze dne 21. 4. 2016, č. j. 1Azs 36/2016 - 34). Rozsudku městského soudu vytkl nepřezkoumatelnost, žalovanému pak nedůsledné respektování závazného právního názoru vysloveného v prvním zrušujícím rozsudku městského soudu a v usnesení Nejvyššího správního soudu. Žalovaný se v novém rozhodnutí o žádosti nevěnoval tvrzeným špatným podmínkám ve věznicích v zemi původu a potenciální hrozbě vážné újmy. Přitom hrozba mučení a nelidského a ponižujícího zacházení byla jednou z žalobcových námitek. Z tohoto důvodu bylo rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, s čímž souvisí i nepřezkoumatelnost rozsudku městského soudu. Dalším důvodem, pro který považoval soud rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné, byla skutečnost, že se nedostatečně vypořádal s tím, proč nepřihlédl k předloženým dokumentům prokazujícím tvrzenou situaci v zemi původu (zejména zpráva Českého helsinského výboru).

[3] Žalovaný následně vydal v záhlaví popsané rozhodnutí, kterým žalobcovu žádost opět zamítl a žádnou z forem mezinárodní ochrany neudělil. Třetí žalobu městský soud zamítl rozsudkem ze dne ze dne 9. 3. 2018, č. j. 2 Az 36/2016 - 34.

[4] Soud se ztotožnil se žalovaným, že žalobce není ve své vlasti pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod a že mu nehrozí pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Dle soudu nebyly dány důvody ani pro udělení humanitárního azylu. Co se týče doplňkové ochrany, městský soud konstatoval, že se žalovaný řídil právním názorem vysloveným v rozsudku kasačního soudu, neboť zhodnotil poměry v mongolské justici i vězeňství a dostatečným a přezkoumatelným způsobem se zabýval možným vznikem vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu a porušením čl. 3 Úmluvy. Z rozhodnutí je zřejmé, z jakých podkladů žalovaný vycházel a jaká z nich učinil skutková zjištění. Rozhodnutí vydal na základě dostatečně zjištěného skutkového stavu. Městský soud ve shodě s žalovaným konstatoval, že oblast vězeňství se v Mongolsku jeví z hlediska respektování lidských práv jako problematická. Ačkoli případ porušování lidských práv, k nimž v některých případech vězněných osob v Mongolsku dochází, nelze bagatelizovat, nejedná se o obecnou praxi schvalovanou či tolerovanou mongolskou oficiální veřejnou mocí.

[5] Z podkladů nevyplývá, že by žalobci mělo v případě jeho uvěznění automaticky hrozit nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Za rozhodující městský soud

považoval, že v daném případě nebyly zjištěny žádné věrohodné informace, z nichž by vyplývalo, že by žalobci takové jednání reálně hrozilo. Ze shromážděných podkladů navíc vyplývá, že situace v mongolských věznicích se postupně zlepšuje. Stát se snaží postihovat nezákonné chování policistů a vězeňských dozorců, rozvíjí se činnost sociálních pracovníků ve věznicích. Vládním agenturám není bráněno v monitorování stavu věznic. Není pochyb o tom, že poměry vězeňství v Mongolsku jsou na nižší úrovni než v České republice. Soud dodal, že nelze přehlédnout ani fakt, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu až po pěti letech pobytu v České republice, a to v souvislosti s hrozbou možného vydání k trestnímu stíhání do Mongolska. Na provedeném hodnocení nemohla nic změnit ani žalobcem předložená aktuální zpráva Amnesty International o stavu ve věznicích v Mongolsku, ani odkaz na závěry zprávy Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 3. 3. 2017, neboť tyto dokumenty představují obecné hodnocení poměrů v Mongolsku a nevyjadřují se ke konkrétnímu případu žalobce.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[6] Proti rozsudku městského soudu brojí žalobce (stěžovatel) kasační stížností. V ní zrekapituloval předcházející řízení včetně vysloveného závazného právního názoru. Má za to, že ani v dalším řízení žalovaný žádnou z uložených povinností nesplnil. Třetí rozhodnutí je postaveno na totožných argumentech, které již soudy odmítly. Žalovaný nebezpečí vážné újmy nevyloučil, naopak citoval řadu znepokojivých argumentů o situaci v mongolských věznicích a justici. Bez odůvodnění však uvedl, že se jedná o excesy a nebylo prokázáno, že k nim dojde právě u stěžovatele. Žalovaný tak obrátil důkazní břemeno v rozporu s vysloveným závazným právním názorem. Nově pak žalovaný přidal argument, že případné mučení je vyloučeno tím, že Mongolsko poskytlo v extradičním řízení diplomatické záruky, které přijímá obecně i judikatura ESLP. Avšak bližší rozbor efektivity institutu diplomatických záruk v návaznosti na judikaturu ESLP, která je přijímá pouze v některých případech, v rozhodnutí chybí. Tento argument žalovaného je v logickém rozporu s tím, že jinak setrval na svém stanovisku, že řízení o mezinárodní ochraně a řízení extradiční jsou dvě odlišná řízení a správnímu orgánu nepřísluší posouzení oprávněnosti trestního stíhání stěžovatele.

[7] Městský soud pouze přejal argumentaci žalovaného a ztotožnil se s ní. Nereagoval na část žalobních námitek. Nezabýval se samostatně přezkumem nebezpečí vážné újmy v rozsahu uplatněných bodů. Při ústním jednání stěžovatelova zástupkyně soudu předkládala i aktuálnější informace o zemi původu, které potvrzují nijak se nelepšící stav v oblasti justice a vězeňství. Tento navrhovaný důkaz soud v odůvodnění řádně nezhodnotil a neuvedl, jak s ním naložil. K situacím o zemi původu soud uvedl, že jsou obecné a nesouvisí s případem stěžovatele. Tento závěr by ovšem mohl odůvodnit většinu, ne-li všechny důkazy v řízení o mezinárodní ochraně. Naopak zprávu Českého helsinského výboru, která se týkala přímo stěžovatele, nehodnotil vůbec. Soud dovozoval z předložených zpráv selektivně uspokojivou situaci v mongolském vězeňství.

[8] Dle stěžovatele zjištěný skutkový stav jasně prokazuje, že jeho obavy z mučení a nelidského zacházení jsou důvodné a naopak některé úvahy správního orgánu a přejaté soudem nelze než označit za rozporné s informacemi o zemi původu. Městský soud i žalovaný nesprávně definují riziko vážné újmy, jak je koncipováno v § 14a zákona o azylu

v návaznosti na čl. 3 Úmluvy. Skutečné nebezpečí vážné újmy není postaveno na požadavku prokázání naprosté jistoty, že v případě stěžovatele k takovému jednání dojde. Ale vždy na určité míře pravděpodobnosti. Stěžovatel je přesvědčen, že mu v zemi původu hrozí riziko mučení či nelidského zacházení neslučitelné s článkem 3 Úmluvy, které bylo prokázáno informacemi o zemi původu v míře, která odpovídá testu pravděpodobnosti formulovanému judikaturou.

[9] Stěžovatel je názoru, že stížnost by měla být přijata k meritornímu posouzení, neboť v uvedené věci nebyla naplněna základní funkce správního soudnictví, a to ochrana subjektivních práv jednotlivce, která byla porušena správním rozhodnutím. Soud stěžovateli nezdůvodnil, proč v žalobě uplatněné námitky nejsou důvodné. Dle stěžovatele došlo k zásadnímu pochybení, které mohlo mít dopad do jeho hmotněprávního postavení.

[10] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení věci

[11] Kasační stížnost splňuje všechny formální podmínky a je projednatelná. Vzhledem k tomu, že jde o věc mezinárodní ochrany, zabýval se soud dále tím, zda kasační stížnost ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (s. ř. s.), svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, a zda je tedy přijatelná. Dospěl přitom k závěru, že kritérium přijatelnosti je v dané věci naplněno. Rozsudek městského soudu obsahuje intenzivní pochybení, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí by bylo odlišné (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[12] V rámci meritorního posouzení pak soud přistoupil k přezkumu napadeného rozsudku v mezích námitek uplatněných v kasační stížnosti.

[13] Kasační stížnost je důvodná.

[14] Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů. Stěžovateli lze přisvědčit, že ve vztahu k důvodům pro udělení azylu dle § 12 písm. a) a písm. b) a dle § 14 zákona o azylu městský soud toliko obsáhle převzal závěry z rozhodnutí žalovaného a konstatoval, že se s jeho závěry ztotožňuje (srov. bod 22, bod 24, bod 27 rozsudku). Podstatné v souzené věci ovšem je, že stěžovatel učinil předmětem přezkumu před správními soudy (v žalobě i v kasační stížnosti) pouze otázku udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Existencí důvodů pro udělení azylu se tak městský soud zabýval nad rámec žaloby; pro posouzení zákonnosti napadeného rozsudku tedy není podstatné, zda je jeho odůvodnění ve vztahu k této otázce přezkoumatelné či nikoli. Co se týče úvah soudu vztahujících se k uplatněným žalobním námitkám, městský soud je v odůvodnění rozsudku vyjádřil přezkoumatelným způsobem (srov. body 37 až 44 rozsudku). Z odůvodnění lze seznat, z jakých důvodů nepovažoval městský soud stěžovatelovu argumentaci za důvodnou, a to včetně jeho důkazních návrhů,

které učinil při ústním jednání (bod 44 rozsudku). To ovšem neznamená, že jsou tyto závěry také věcně správné (k tomu viz níže).

[15] Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

[16] Podle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu.

[17] Soud předesílá, že rozhodnutí žalovaného, které je nyní předmětem přezkumu před správními soudy, je již třetím v pořadí, a věc je potřetí řešena i na úrovni kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud ve stěžovatelově věci žalovaného zavázal svým právním názorem jak v prvním usnesení č. j. 5 Azs 23/2013 – 19 (ve spojení s prvním rozsudkem městského soudu č. j. 4 Az 17/2012 – 71), kterým odmítl kasační stížnost žalovaného, tak v rozsudku č. j. 1 Azs 36/2016 – 34. Zde udělil žalovanému jasné pokyny, jak v řízení dále pokračovat, o které důkazy ještě doplnit provedené dokazování, na jaké skutkové okolnosti se zaměřit. Soud odkázal na konkrétní judikaturu, ze které by měl žalovaný ve stěžovatelově věci vycházet. Tyto judikatorní závěry jsou postaveny na jasných právních závěrech, které soud uložil žalovanému respektovat.

[18] Stěžovatel v průběhu správního i soudního řízení konzistentně namítá, že mu v zemi původu s ohledem na probíhající (dle jeho soudu nezákonně vedené) trestní stíhání hrozí mučení a nelidské a ponižující zacházení. Tuto hrozbu spojuje s neuspokojivým stavem soudnictví a vězeňství v Mongolsku.

[19] Soud s ohledem na tato tvrzení žalovanému uložil, aby se ve vztahu k možnosti přiznání doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu podrobněji zabýval stavem vězeňství a justice v Mongolsku a hodnotil případný vznik vážné újmy ve smyslu tohoto ustanovení. Současně soud zcela jednoznačně konstatoval, že z předložených dokumentů vyplývá, že v zemi původu dochází k mučení a donucování podezřelých k přiznání. V této souvislosti pak žalovaného upozornil, že dle judikatury (zejména rozsudek ze dne 16. 5. 2013, č. j. 5 Azs 10/2012 - 68) takové příkoří dosahuje intenzity pronásledování (§ 2 odst. 8 zákona o azylu) i vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. b) téhož zákona a při splnění ostatních zákonných podmínek zakládá nárok na udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 1 zákona o azylu. Soud proto žalovanému uložil, aby situaci ve věznicích v Mongolsku dostatečně posoudil a vyloučil, že by u stěžovatele v případě jeho návratu došlo k porušení čl. 3 Úmluvy.

[20] Soud konstatuje, že oproti předcházejícímu řízení doznalo odůvodnění rozhodnutí žalovaného určitých změn a zpřesnění (zejména co se týče posouzení stavu vězeňství

v Mongolsku), nicméně stále je postaveno na stejných nesprávných právních závěrech, které od žalovaného přebral též městský soud.

[21] Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí po zhodnocení důkazů obsažených ve správním spise dospěl k závěru, že vězeňství a justice v Mongolsku trpí závažnými nedostatky. Policie uplatňuje nepřiměřenou sílu a mučení, zejména za účelem získání přiznání. Vyskytují se nátlak a výhrůžky zahájením vyšetřování rodinných příslušníků v případě neposkytnutí přiznání. V rámci snah o vynucení přiznání či zastrašení jsou zadržení převáženi na různá místa nebo do vazebních věznic daleko od domova. Nefungují mechanismy, které by pohnaly osoby odpovědné za toto jednání k odpovědnosti. Správní orgány se nezabývají stížnostmi na psychické mučení. Soudní stíhání takových trestných činů je spíše výjimečné. Získávání důkazů o mučení je spojeno s překážkami. V mnoha věznicích a vazebních zařízeních byly instalovány kamery, nicméně tato zařízení byla často v době hlášených případů zneužívání „poškozena“. Podle informací nevládních organizací zůstávají podmínky ve věznicích a vazebních věznicích špatné, někdy i velmi špatné (přeplněnost, osoby zadržené za násilnou i nenásilnou činnost byl umístěny společně, nedostatečná zdravotní péče, nedostatek lůžkovin, oblečení, stravy, kvalita vody, osvětlení, větrání, hygienická zařízení). Problémy byly horší ve starších zařízeních a na venkově. V Mongolsku neexistuje institut ombudsmana. Vládní orgány vytvořily pokyny pro zlepšení podmínek ve věznicích a umožňovaly vstup pro nezávislé nevládní pozorovatele, ten však byl omezen na zařízení s nízkým až středním stupněm ostrahy. Zákon jasně definuje podmínky, za kterých lze zadržet podezřelou osobu, důvody pro propuštění jednoznačně stanoveny nejsou; to často vede k dlouhodobé vazbě. Vyšetřovací orgány příležitostně zadržují podezřelé bez obvinění. Ačkoli je nezávislost soudní moci zakotvena ústavně, nevládní organizace zmiňují přetrvávající korupci a externí vlivy. Řádnost soudních řízení bývá narušována procesními pochybeními a nesrovnalostmi. Mnoho obžalovaných nemá odpovídající právní zastoupení. Zprávy zmiňují zastrašování svědků správními orgány, omezený přístup veřejnosti k jednání soudu a nedostatečnou transparentnost rozhodování.

[22] Žalovaný dále konstatoval, že trestní stíhání stěžovatele nelze samo o sobě hodnotit jako skutečně hrozící vážnou újmu a že není v jeho pravomoci posuzovat otázku, zda stěžovatel spáchal v zemi svého původu trestný čin. Uzavřel pak, že z předložených zdrojů nevyplývá, že by stěžovateli mělo automaticky v případě jeho uvěznění hrozit mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání. Klíčové je podle žalovaného (i městského soudu), že nezjistil žádné věrohodné informace, z nichž by vyplývalo, že mu takové jednání skutečně reálně hrozí.

[23] Tato úvaha žalovaného i městského soudu týkající se prokazování hrozby nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 1 zákona o azylu není správná.

[24] V řízení bylo prokázáno (a žádná ze stran to nezpochybňuje), že proti stěžovateli je v jeho zemi původu vedeno trestní řízení. Tato skutečnost je ostatně podpořena i probíhajícím extradičním řízením. Konstatoval-li žalovaný na základě provedeného dokazování, že v Mongolsku existují zcela zásadní nedostatky v oblasti vězeňství a justice, nelze pak rozhodně akceptovat závěr, že ze zjištěných skutečností nevyplývá, že nelidské zacházení hrozí právě stěžovateli. Žalovaný vychází z toho, že nedostatky vězeňského a

justičního systému jsou ve stěžovatelově zemi původu přítomny obecně, nevztahují se pouze k určité skupině trestně stíhaných či vězněných osob (nedopadají např. pouze na politicky motivovaná trestní stíhání, na zdravotně postižené vězně, či na vězně určitého pohlaví, vyznání, sexuální orientace apod.). Z provedeného dokazování je naopak zjevné, že zjištěné nedostatky jsou spjaty se systémem jako celkem a dopadají bez rozdílu na všechny vězně či trestně stíhané osoby. Stěžovatel je v takovém případě osobou, u které je přítomno reálné nebezpečí újmy, které z těchto nedostatků vyplývá.

[25] Pokud se totiž jedná o standard důkazního břemene, soud vychází při zkoumání odůvodněnosti strachu z pronásledování podle § 12 písm. b) zákona o azylu (tj. pro hodnocení podmínek pro udělení azylu) z takzvaného testu „přiměřené pravděpodobnosti“. Pro zkoumání důvodnosti obav, že cizinec utrpí vážnou újmu (tj. pro hodnocení podmínek pro udělení doplňkové ochrany) pak z testu „reálného nebezpečí“. Rozborem těchto pojmů se soud zabýval v rozsudku ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 – 82. *„Přiměřená pravděpodobnost nežádoucího důsledku návratu do země původu (...) je dána tehdy, bývá-li tento důsledek v případech obdobných případu žadatele nikoli ojedinělý. Neznamená to, že pravděpodobnost, že nežádoucí důsledek nastane, musí být nutně vyšší než pravděpodobnost, že nenastane (...), nýbrž to, že k nežádoucímu důsledku v případech obdobných případu žadatele dochází natolik často, že s ním ten, komu takový následek hrozí, musí počítat jako se vcelku běžným jevem, a nikoli jako s jevem toliko výjimečným. (...) Reálným nebezpečím nutno rozumět, že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho. (...) Test ‚reálného nebezpečí ‘ je vůči stěžovateli přísnější než test ‚přiměřené pravděpodobnosti ‘. Ani test , reálného nebezpečí‘ ale nedosahuje intenzity trestního standardu ‚nade vší pochybnost‘.“*

[26] Specifikem azylového řízení je rovněž zásada, že v případě pochybností se postupuje ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu. Tento závěr potvrdil soud v rozsudku ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89, podle něhož *„[j]sou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo, nebo mohlo by s ohledem na postavení žadatele ve společnosti, s přihlédnutím k jeho přesvědčení, názorům, chování atd., dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo či nemohlo by v budoucnu být, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl.“*

[27] Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu nemusí nade vší pochybnost prokázat, že právě on bude v zemi původu podroben nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Stěžovatel by tak musel zcela absurdně prokázat, že s ním bude nakládáno ve vězení či ve vazbě hůře než s ostatními vězni či podezřelými. Dospěl-li ale žalovaný k závěru, že nelidské či ponižující zacházení s podezřelými či odsouzenými osobami je běžným jevem, tedy že ve významném procentu případů obdobných situaci stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, je nutno uzavřít, že hrozba reálného nebezpečí je ve stěžovatelově situaci přítomna.

[28] Závěr žalovaného a městského soudu, že stěžovatel neprokázal hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, neboť z ničeho neplyne, že v jeho konkrétním případě k vážné újmě dojde, je tedy nesprávný.

[29] Městský soud se tento svůj nesprávný závěr snažil podpořit selektivním výběrem informací obsažených v dokumentech, které jsou součástí spisu a ze kterých dle městského soudu plyne, že situace v oblasti vězeňství v Mongolsku se zlepšuje. Tento závěr je jednak v rozporu se skutkovým stavem zjištěným žalovaným v průběhu správního řízení (a aprobovaným též městským soudem), nadto nemá ani oporu v předložených materiálech týkajících se stěžovatelovy země původu. Z nich naopak vyplývá, že beztrestnost při mučení a jiném špatném zacházení se zadrženými pokračuje i v současnosti. Ochránci lidských práv nadále hlásí fyzické útoky prováděné orgány činnými v trestním řízení. Nadále neexistuje nezávislý a specializovaný vyšetřovací mechanismus, který by takové jednání trestal. Nový trestní řád neobnovil dříve rozpuštěnou nezávislou vyšetřovací jednotku.

[30] Městský soud odmítl provedení aktuálních stěžovatelem předložených zpráv ze země původu s odůvodněním, že jsou příliš obecné a nedopadají na konkrétní situaci stěžovatele. Takový závěr považuje soud za zcela absurdní a vymykající se významu zpráv o zemích původu, které bývají podkladem pro rozhodování v azylovém řízení. V něm totiž konkrétní situaci stěžovatele dokládá zpravidla pouze jeho vlastní výpověď či písemné prohlášení. Ty pak bývají konfrontovány s veřejně dostupnými informacemi o zemi původu, které ze své povahy vždy budou představovat obecný popis situace. Lze si představit, že informace o zemi původu bude popisovat konkrétní situaci cizince v případě, že půjde např. o veřejně známou osobu, politicky či jinak veřejně činnou. Taková situace ale bude výjimkou; naopak zpravidla půjde o dokumenty obsahující obecné informaci o situaci v zemi, které mohou v konfrontaci s výpovědí žadatele buď jeho tvrzení podpořit, či vyvrátit. Informace o zemi původu proto nelze z povahy věci *a priori* odmítnout jako důkaz z toho důvodu, že jsou dle názoru soudu příliš obecné. I v tomto ohledu je rozsudek městského soudu postaven na nesprávném právním názoru, a kasační stížnost tedy důvodná.

IV. Náklady řízení

[31] Soud shledal kasační stížnost důvodnou, a podle § 110 odst. 1 s. ř. s. proto zrušil napadený rozsudek městského soudu. Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí krajského soudu, a pokud již v řízení před krajským soudem byly pro takový postup důvody, současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu může sám podle povahy věci rozhodnout o zrušení rozhodnutí správního orgánu [§ 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s.]. V dané věci by městský soud v souladu s vysloveným závazným právním názorem neměl jinou možnost, vzhledem ke zjištěným a v žalobě důvodně namítaným vadám správního rozhodnutí, než zrušit rozhodnutí žalovaného. Soud proto v souladu s § 110 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 78 odst. 1 a 4 s. ř. s. rozhodl tak, že sám rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V něm bude žalovaný postupovat podle právního názoru vysloveného v tomto rozsudku. Bude tedy vycházet z toho, že ve stěžovatelově věci byla prokázána hrozba skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu.

[32] Podle § 110 odst. 3 věty druhé s. ř. s. rozhodne soud v případě, že zruší podle § 110 odst. 2 písm. a) s. ř. s. rozhodnutí žalovaného, o nákladech řízení o kasační stížnosti i o

nákladech řízení před krajským soudem. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s., použitého na základě § 120 s. ř. s., má úspěšný stěžovatel právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ze spisu městského soudu ani Nejvyššího správního soudu však nevyplývá, že by stěžovateli v soudním řízení jakékoliv důvodně vynaložené náklady vznikly; soud tak stěžovateli žádnou náhradu nákladů soudního řízení nepřiznal.

[33] Žalovaný neměl ve věci úspěch, náhrada nákladů řízení mu tudíž nenáleží.

[34] Zástupcem stěžovatele byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 6. 2018, č. j. 1 Azs 137/2018 – 35, ustanoven advokát Mgr. Bc. Filip Schmidt, LL.M., jehož odměnu a hotové výdaje podle § 35 odst. 9 s. ř. s. hradí stát. Ustanovenému zástupci stěžovatele přiznal soud odměnu za dva úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení a podání kasační stížnosti) v částce 3.100 Kč za jeden úkon a dále 300 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů za jeden úkon v souladu v souladu s § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. b) a d) a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), celkem tedy 6.800 Kč. Na náhradě na dani z přidané hodnoty, jíž je zástupce stěžovatele plátcem, mu přísluší částka 1.428 Kč. Částka v celkové výši 8.228 Kč bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 23. srpna 2018

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu